

Oljumálaráðharrin og býráðsformaðurin í Havn og stjórinn á Tórshavnar Skipasmiðju vitja stóru útgerðarhavnina í Peterhead.

sum eitt nú á Heilsufrøðiliga Starvsstovuni arbeiða við umhvørvismálum nógv og órku, ans og mandat at til tess at kunna arbeiða við hesum spurningum til fulnar spurdu vit landsstýrismannin!

-Tað hava vit ikki, skal eg vera tann fyrsti at viðganga. Har eru bara trí fólki, sum eru knýtt at umhvørvinum, og nú kemur harumhvørvislógin aftrat. Hetta megna tey ikki einsamøll, og tí hava vit biðið um eina upphædd á eykafíggarlógini og eina á verandi fíggarlóg, tilsamans umleið 800.000 kr. Eyðun Eltør sigur, at fólkinu eru ovbyrjað, tí tey eisini skulu arbeiða við øðrum umhvørvisspurningum. Her er so avgjørt neyðugt at gera nakað. Tí vónar hann ikki at fáa nakran trupulleika við at fáa fleiri pengar til økið, hóast hann samtíðis viðgongur, at uppaftur meira átti at verið sett

Teknologiin er áhugaverd, men oljumálaráðharrin leggur okkum eina við ikki at gloyma umhvørvið og mentanina

av.

Teknikkur og umhvørvi

-Øll tosa um teldur, knappar og teknikk, men vit gloyma umhvørvið - fjøll, gjáir og ár og hvørt av øðrum, sigur landsstýrismaðurin, sum eisini viðgongur, at sjálvur er hann sera tekniskt hugaður. Hann heldur, at vit gloyma oftani at lyfta høvdið upp frá telduborðunum og hyggja, hvat vit eiga av øllum hesum vakra rundan um okkum: umhvørvið - náttúruna. Vit eiga ikki at gloyma hetta.

Landsstýrismaðurin í olju- og umhvørvismálum vísir eisini á týðningin at kunna svara oljufelagunum, hvørjar umhvørvis- og trygdartreytir eru í sambandi við 1. útbjóðing.

Hann viðgongur, at vit eru ikki heilt klárir við hesum enn, men vísir samtíðis á, at vit hava nakað av ráðarúmi, tí frá tí at loyvi verða latin, til borað verður, gongur helst eitt ár. Hesa tíðina fáa vit stundir at fáa hesi viðurskiptini uppá pláss.

Men hvat nú um oljufelag eru klár til at bora longu frá ár 2000?

-Eg haldi ikki vit fara at ráða teimum til at bora beinanvegin, men heldur biða til ár 2001. Til ta tíð kunnu vit hava bæði umhvørvis-spurningin og tilbúgv-ingina klára. Eg trúgvi heldur ikki feløgini eru tilreiðar fyrr enn tá. Eyðun Eltør viðgongur, at tað hevur gingið drúgv tíð við at fáa tilbúgv-ingina í gongd, men henda verður klár til tíðina.

Hjúkla um mentanina við oljupengum

Hóast mentanin ikki er økið hjá Eyðun Eltør, so hava mongu ferðirnar í útlandinum, í Noregi, Danmark, Bretland og í Alaska, lært hann, hvussu stóran týðning tað hevur at varðveita, hjúkla um og menna mentanina í einum landi, har oljuvinnan hevur so ómetaliga stórar avleiðingar uppá gott og ilt.

-Eg havi júst verið í Skotlandi, har vit vórðu bodnir at vitja eina av teimum heilt gomlu borgunum. Nógv av hesum gamla er varðveitt við m.a. oljupengum. Undir mongu vitjanunum í útlandinum ser ein eisini,

hvussu stóran týðning

oljupengar kunnu hava fyri livandi mentanina. Vit í Føroyum eiga ongar stásligar borgir og aðrar bygningar, við undantaki av Múrinum og onkum øðrum. Okkara mentan liggur meira inni í okkum sjálvum og stendur skrivað í kvæðum, sagnum og søgum - hon er serstakliga varðveitt frá munni til munn og er harvið kanska eisini nógv meira livandi enn hjá øðrum.

Eyðun Eltør er av tí sannföring, at mentan er alt fólkið.

Tosað verður um at seta á stovn ein búskapargrunn, ið m.a. skal kunna goyma komandi oljupengar, uttan at hesir verða „soplaðir“ burtur við eitt.

Oljumálaráðharrin heldur tað vera rætt at lara av eitt nú norðmonnum og alaskabúgvum, sum hava gingið undan við slíkum grunnum.

-Lay down for a rainy day - legg til síðis til verri tíðir, taka bretar til. Og tað er eisini í lagi. Men er nakað í undirgrundini, so má tað eisini brúkast til at varðveita tað verandi og leggja lunnar undir tí komandi. Tað má tí eisini vera rætt at brúka oljupengar at menna fólkið og mentanarlívið. Vit eiga tí at livga um okkara lívsmynstur, ja okkara lívsmentan.

Til tey, sum bera ótta fyri, at oljan fer at koma uppá land í Føroyum, og tær harvið negatívu avleiðingar, hevur Eyðun Eltør tað at siga, at okkum nýtist ikki at gera tað av beinanvegin t.d. at byggja eitt reinsiverk her. Tað er nakað vit kunnu taka støðu til seinni.

Tá vit loksins spyrja landsstýrismannin, um Føroyar ikki høvdu kunnað verið hann fyrri-uttan er hann skjóttur at svara: -Eg haldi tað var rætt at geva oljuni sum málssøki stórra týðning enn at lata tað vera ein part av Vinnumálalástyrinum. Við fyrst at seta ein landsstýrismann á okinum og harnæst at seta á stovn eitt sjálvstøðugt stýri hava vit føroyingar víst altjóða oljuheiminum, at vit prioritera eina komandi leiting við Føroyar hogt. Vit hava eisini víst okkara egnu landsmonnum, at vit vilja gera forarbeiðið undan leitingini professionelt og forsvarligt.

